

עקידת יצחק

סדר בוקר
תכנית הלימוד היומית של בית אבי חי

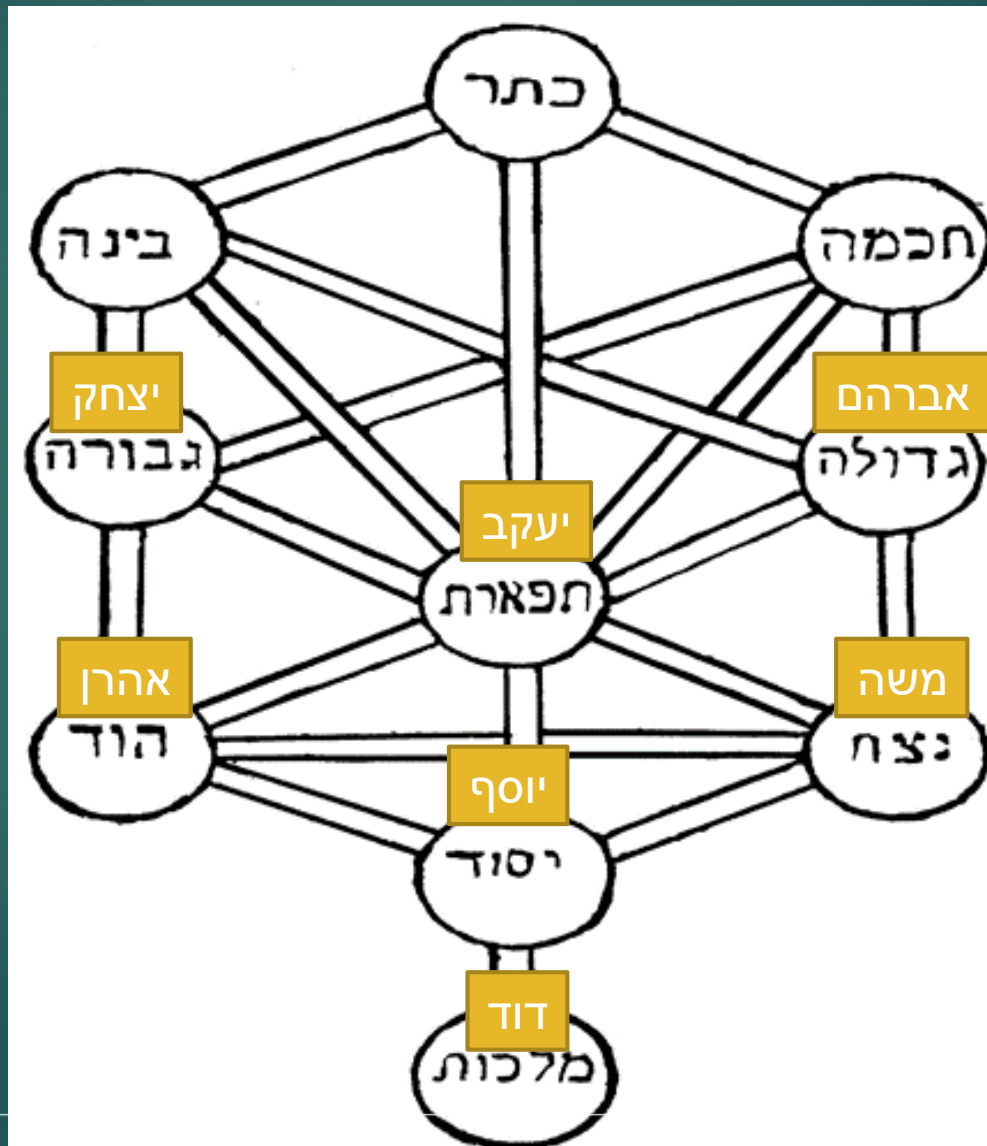
בראשית כב

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי: ב וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ אֲשֶׁר־אַהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶדְלֶךָ אֶל־אַרְצַי הַמִּזְרֵי וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל־אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים: ג וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חַמְלֹו וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנֹו וַיִּבְקַע עֶצִי עֹלָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לּוֹ הָאֱלֹהִים: ד בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיִּרְא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרָחֹק: ה וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־חַמְלֹו וְאֲנִי וְהַנְּעָר גִּלְכָה עַד־כָּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוֹבָה אֵלֵיכֶם: ו וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֶצִי הָעֹלָה וַיִּשְׁם עֲלֵי־יִצְחָק בְּנֹו וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכָלֹת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: ז וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאֵיךְ הִשָּׂה לְעֹלָה: ח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֵה־לּוֹ הִשָּׂה לְעֹלָה בְנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: ט וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לּוֹ הָאֱלֹהִים וַיָּבֹן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנֹו וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לְעֵצִים: י וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכָלֹת לְשַׁחַט אֶת־בְּנֹו: יא וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלְּאֵד יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם | אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי: יב וַיֹּאמֶר אֶל־תְּשַׁלַּח יָדְךָ אֶל־הַנְּעָר וְאֶל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי | עֲתָה יָדְעֵתִי כִּי־יִרְא אֱלֹהִים אֶתְּהָ וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ מִמֶּנִּי: יג וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה־אֵיל אַחֵר נֶאֱחָז בְּסַבָּךְ בְּקִרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנֹו:

ר' יוסף ג'קטיליה, 'שערי אורה', שער חמישי

ואחר שידעת זה, צריך אני להודיעך שאלמלא שנעקד יצחק על גבי המזבח ולקח אברהם את האש ואת המאכלת בידו, אין אחד מישראל יכול להתקיים מפני דינו של יצחק. ולא מפני שיצחק שנא את בנו ישראל, חלילה חלילה, אלא מפני חסידותו שכל כך היתה, פחדו ודינו מתוחה ליראם ולפחדם מלחטוא לפני ה' יתברך. וכשראתה מידת החסד שהיא מידת אל, שהיא מידת אברהם, שאם יגמר דינם של ישראל בגלות יהיו כולם כלים ונשחתים ולא ימלט אחד מעיר ושנים ממשפחה, לקחה מידת אל בידיה את האש ואת המאכלת שלא יכלו ושלא יאבדו ישראל בגלות.

מערכת עשר הספירות

ספר הזוהר, חלק א, קיט ע"ב
(בתרגום מארמית)

כאן יש להתבונן: 'והאלהים נסה את אברהם' – 'את יצחקי היה צריך לו [לומר], שהרי יצחק בן שלושים ושבע שנים היה, והרי אביו לא בן עונש שלו היה, שאלמלא אמר יצחק אינני רוצה, לא היה נענש אביו עליו. מה טעם 'והאלהים נסה את אברהם' ולא כתוב 'נסה את יצחקי'? אלא 'את אברהם' - ודאי, ש[אברהם] היה צריך להתכלל בדין, שהרי אברהם לא היה בו דין כלל לפני כן, ועכשיו נכלל מים באש. ואברהם לא היה שלם עד עכשיו, ש[כעת הוא] התעטר לעשות דין ולתקן אותו במקומו. וכל ימיו לא היה שלם עד עכשיו, שנכלל מים באש ואש במים, ומשום כך – 'והאלהים נסה את אברהם', ולא את יצחק, שזימן את אברהם להתכלל בדין, וכאשר עשה את זה נכנסה אש במים ונשלם זה עם זה. ואת זה עשה הדין, להתכלל זה בזה.

ספר הזוהר, חלק א, קכ ע"א-ע"ב
(בתרגום מארמית)

וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אֲבִיו וַיֹּאמֶר אֲבִי - הֲרִי הָעֲמִידוּהוּ. אֲבָל לְמָה לֹא הִשִּׁיב לּוֹ דָּבָר? אֵלָּא מִפְּנֵי שֶׁהִסְתַּלַּק מֵאַהֲבַת אָב עַל בְּנוֹ, וְעַל כֵּן כָּתוּב 'הֲנִנִי בְנִי', 'הֲנִנִי - שֶׁהִסְתַּלַּקוּ הָרַחֲמִים וְנִהְפְּכוּ לַדִּין. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם, וְלֹא כָּתוּב 'וַיֹּאמֶר אֲבִיו', שֶׁהֲרִי לֹא עִמָּד עָלָיו כְּאָב, אֵלָּא בְּעַל מַחְלוּקַת הִיָּה לּוֹ...

'אַבְרָהָם אַבְרָהָם' - רַבִּי חֵיִיא אָמַר: כַּדִּי לְעוֹרֵר אוֹתוֹ בְּרוּחַ אַחֲרַת, בְּמַעֲשֵׂה אַחֲרַת, בְּלֵב אַחֲרַת.

ספר הזוהר, חלק א, קכ ע"א (בתרגום מארמית)

'ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק'. ... - למה ביום השלישי וירא את המקום מרחוק, אלא מפני שכתוב 'כי ביצחק יקרא לך זרע', וזה הוא יעקב שיצא ממנו, וזה הוא ביום השלישי. וירא את המקום מרחוק, כמו שנאמר מרחוק ה' נראה לי... הסתכל אברהם ביום השלישי שהוא דרגה שלישית וראה את יעקב שעתיד לצאת ממנו. 'מרחוק' - כמו שאמרנו, מרחוק ולא לזמן קרוב. אמר לו רבי אלעזר, איזה שבח הוא לאברהם שכשהסתכל וראה שעתיד לצאת ממנו יעקב, שהרי כאשר הלך לעקוד את יצחק אין זה שבח שלו כל כך. [אמר לו]: ...עכשיו עמד לו הדבר מרחוק בגלל שהלך לעקוד את יצחק, ולא רצה להרהר אחרי הקדוש ברוך הוא. מרחוק ראה אותו, מתוך אספקלריה שאיננה מאירה בלבד, ועל כן ראהו ולא התגלה הכל.